

eller naar man vil nøies med Mindre, fordi man ikke vil betale, hvad det koster at faae det Bedre, men jeg er fuldstændig enig med Flertallets ærede Ordfører i, at just for de laveste Klasser kan man ikke faae det godt nok. Det er af stor Betydning, at de Lærerkrafter, der sættes til at undervise i de første Aar, virkelig have en noget høiere Uddannelse, virkelig ere i Besiddelse af nogen almindelig Dannelse. Det er af stor Betydning for Undervisningens Fremme, selv om de ikke direkte komme til at benytte deres Kundskaber til den daglige Undervisning. Thi det maa dog være klart, at man maa nødvendigvis fordre af Lærerne eller Lærereinderne, at de maa kunne betydelig Mere, end der just akkurat er nødvendigt for at undervise i de Fag, som ere dem anviste. Kunne de ikke Mere end akkurat det, ville de ikke kunne faae den Autoritet og Respekt saavel hos Elever som hos Forældre, der er nødvendig, for at der skal komme et virkeligt godt Resultat ud af Undervisningen. Men man maa tillige lægge Mærke til, at Landet ganske vist er den største og vel ogsaa den væsentligste Del af vort Fædreland, men Byerne og Kjøbenhavn have dog ogsaa Noget at sige, og for deres Bedkommende have Lærereinderne virkelig en meget betydelig Opgave. Det vil for deres Bedkommende være af overordentlig Betydning, at man virkelig kan gennemføre en saadan Ordning, som her er foreslaet, hvorved man kan være sikker paa, at i alt Fald en Del af Lærereinderne faae en god, sund Uddannelse, som kan være til Nytte i Undervisningens Tjeneste i deres senere Liv. Så den anden Indvending er der for saa vidt ikke Noget at sige til, jeg mener den økonomiske. Der kommer det jo an paa en Afveielse — et Skjøn. Mener man, at den Nytte, som Lovforslaget vil kunne gjøre for Lærereinderes Uddannelse, ikke er stor nok til, at Staten bør bære disse Udgifter, kan der i det Hele taget ikke disputeres derom. Thi det bliver en Skjønssag. Efter min Overbevisning er det Udbytte, som der vil fremkomme af Lovforslaget, naar det bliver til Virkelighed, saa stort, at det vil være billig betalt for Staten at anvende disse Penge, saavel Udgiften en Gang for alle som den aarlige Udgift. Andre kunne have en anden Mening; derom er det umuligt at blive enig gjennem Diskussion. Jeg takker det ærede Flertal, fordi det i alt Væsentligt har tiltraadt Lovforslaget. Jeg kan slutte mig til de af Flertallet stillede Endringsforslag. Jeg anerkjender, at det er en Forbedring af Lovforslaget, som vil gennemføres ved Vedtagelsen af Endringsforslaget under Nr. 1. Endringsforslag under Nr.

2 betragter jeg ligeledes som en heldig Forbedring. Naar det ærede Flertal har yttret Tvivl om, hvorvidt det vilde være rigtigt paa det fremtidige Seminarium at indføre tvungen Undervisning i et fremmed Sprog, saa skal jeg naturligvis efter den Opfordring, der er givet, tage dette Spørgsmaal under Overveielse, hvis denne Lov skulde blive til Virkelighed. Jeg har foreslaet, hvad jeg har foreslaet, efter Opfordring af Sagkyndige paa Undervisningens Omraade, hvilke have ment, at det just vilde være det Rette, naar man vilde have Sprogundervisning, da at indføre den tvungen. Jeg lægger mindre Vægt paa den Ting, at en saadan tvungen Undervisning ikke er optaget paa Lærerseminarierne, thi man kunde maaste ogsaa slutte omvendt og sige: det burde ogsaa indføres der. — Jeg maa indtrængende opfordre det høie Thing til at vedtage Lovforslaget. Jeg tror, at Thinget derigjennem vilde vise, at det har en virkelig stor Interesse for Undervisningens Fremme her i Landet ogsaa gennem den kvindelige Undervisning, og tillige opfyldte et billigt Krav fra de unge Kvinders Side, som ville uddanne sig til Lærereinder, et billigt Krav paa ikke paa dette Punkt at stilles ringere, ja meget ringere end deres Undervisningsbrødre ere. Med disse faa Ord vil jeg anbefale det høie Thing at stemme for Flertallets Endringsforslag og for Lovforslaget.

Rinnemann: Det forekommer ogsaa mig at være en noget uforstaaelig Slutning, som den ærede Ordfører for Mindretallet drog af de i Motiverne til Ministeriets Forslag opgivne Tal med Hensyn til Lærereinder; thi jeg synes, at der ligger deri, at der i Virkeligheden er en jævn og stadig Fremgang i Brugen af dem. Jeg har ogsaa i min tidligere Embedsvirksomhed haft rig Leilighed til at se, hvorledes det navnlig i de sidste Aar er gaaet fremad med Hensyn til Kommunernes Dnske om at faae Lærereinder. Dette var naturligvis især Tilfældet i Kommuner, hvor Børnenes Antal var saa stort, at der snart var Fare for, at Antallet af Børnene i en Klasse vilde overstige det, som Lovens foreskriver som det højeste, og saa har man naturligvis — hvad der ligger nær — søgt at hjælpe sig med Lærereinder, og dette ikke blot for selve Undervisningens Skyld, men ogsaa for at benytte dem til at lære alle Skolens Bagebørn Haandgjerning. Paa flere Steder, hvor jeg kjender Forholdene, er det saaledes, at de læse — snart i Skolens nederste, snart dens øverste Klasse — den halve Dag, medens den halve Dag anvendes til Haandgjerning. Dette forekommer mig at have sin store Betydning, og derfor antager